

A. HANS' KINDERBIBLIOTHEEK — Contich

De boekjes van A. HANS worden in alle scholen aanbevolen, omdat zij boeiend en nuttig zijn en aan de kinderen van eigen land en volk vertellen. Dat deze uitgave reeds aan Nr 325 is en veel nummers reeds drie- en viermaal herdrukt werden, bewijst hoe A. HANS' KINDERBIBLIOTHEEK overal gevraagd wordt. De meeste verschenen boekjes zijn nog verkrijgbaar. Ziehier eenige van de laatste titels:

300. 't Portiertje van Roeselare — 301. De Kleine Tooneel-
speelster. — 302. Angstige Dagen. — 303. Antwerpen in
Brand. — 304. De Bannelingen. — 305. In het wilde Land. —
306. De Wonderbare Redding. — 307. Naar Congo. — 308.
De Vrienden der Slaven. — 309. Fiere Margriet van Leuven.
310. 't Avontuur van den Schilder. — 311. Het Boefje. —
312. Een onverwachte Reis. — 313. De Geheimzinnige Tee-
cens. — 314. De Spanjaarden te Gheel. — 315. Zwarte Jan.
— 316. De Heks van de Moeren. — 317. De Boschwachter
van Eikenhof. — 318. Het Juffertje van Parijs. — 319. De
Volfjager van Turnhout. — 320. De Zeeroovers. — 321. Het
Bezin van den Visscher. — 322. De Wilde Cow-Boy. — 323.
Keizer Karel te Gent. — 324. De Spanjaarden te Mechelen.
— 325. Kerstmis in de Sneeuw.

Elke week verschijnt een nieuw boekje.

Vraag in de boekwinkels en bij dagbladverkoopers.

UITGAVE A. HANS-VAN DER MEULEN, CONTICH.

Boekdrukkerij R. Bracke-Van Geert, Baesrode.

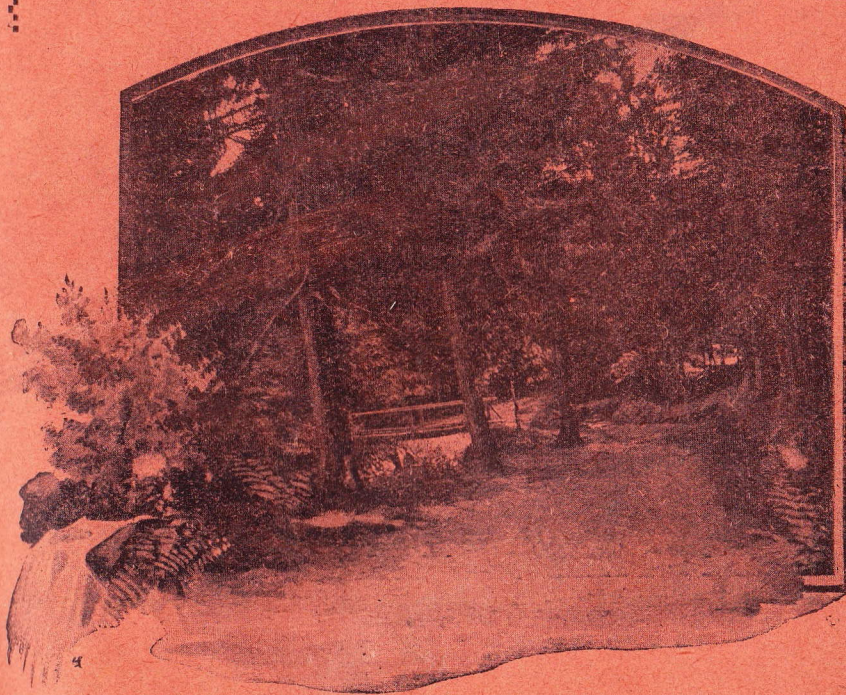
A. HANS' KINDERBIBLIOTHEEK

Tweede druk.

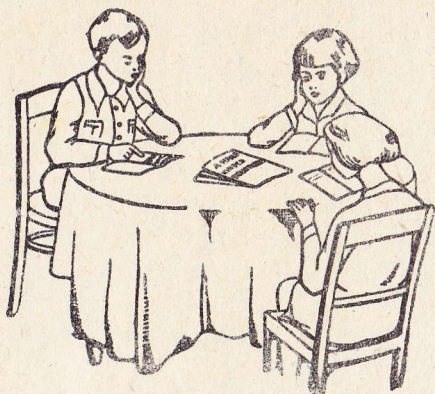
Nr 170.

A. HANS

De Overwinning van Karel

Uitgave A. Hans-Van der Meulen, Contich.

A. HANS

Tweede druk.

Nr 170.

De Overwinning van Karel

Uitgave
A. HANS-VAN DER MEULEN
CONTICH

DE OVERWINNING VAN KAREL.

I.

't Was kermis te Mechelen. De Groote Markt stond vol molens, barakken en kramen... Maar in den tijd waaruit we vertellen, toen uw grootvader een kind was, kende men geen stoommolens zooals nu. En ook geen electrisch licht.

Maar de jongens en meisjes hadden toch evenveel plezier.

Karel Proon, een jongen van veertien jaar, stond aan den paardenmolen. Hij loerde naar de vrouw die de centen ophaalde. Ze had haar ronde gedaan. En wip, nu sprong Karel op det treeplank en klom van daar op een leeuw. Zoo draaide hij ook. En hij had niet betaald. Nog eenige andere jongens deden hetzelfde. Maar de baas, die aan het orgel stond, kreeg het in de gaten. En opeens viel het orgel stil; de baas had de wrang los gelaten, sprong snel op der molen en greep een der rakkers.

Hij had juist Karel Proon beet en gaf hem een paar klappen om de ooren. Karel spartelde als een paling. De andere jongens waren ijlings van den molen gevlucht. Karel hoorde ze lachen. Hij werd kwaad.

— Laat me los! riep hij.

— Nu moogt ge voor niets draaien, spotte de baas. En ik zal tegelijk op u den trommel slaan... Plezierig, hé?

Maar Karel had de handen vrij en duwde den kermisman zoo geweldig op de knieën, dat de lange kerel zwikte en achterover tegen den rug van een olifant tuimelde.

Karel voelde zich vrij. Hij sprong van den molen en rolde op den grond tusschen de kijkers.

— Wacht, schreeuwde de baas. Ik zal u nog wat geven.

Hij kwam van den molen en wilde Karel achterna. Maar de andere jongens versperden hem den weg om Karel tijd te geven door de menschen te dringen en te vluchten.

— Lange pers, moet gij een kind slaan? vroeg een vrouw.

— Ik zou zeker voor niets moeten draaien!

— Uw zinnen draaien, geloof ik, hernam de vrouw. Toen gij klein waart, hebt ge dan nooit een poetserij uitgehaald? Ge ziet er zoo'n brave uit!

— Waar moeit gij u mee? Zijn het uw zaken? schreeuwde de vrouw van den molen, die intusschen stil was gevallen.

Ze kwam haar man ter hulp.

— Als zijn handen zoo los hangen, zal hij u ook wel eens afranselen, plaagde de andere vrouw.

Ze kwam dan op den grond en balde de vuist.

— Ik zeg wat ik wil! 'k Zal u geen verlof vragen om te spreken!

Maar een politieagent trad bedaard nader.

— Geen ruzie maken, 't is kermis, zei hij vermanend. Toe, zet uw molen in gang, de kleinen zijn ongeduldig... En ga gij voort, vervolgde hij tot de vrouw die voor Karel Proon was opgekomen.

— Ik kan geen kinderen zien slaan!

— Wie weet, hoe ze de hare thuis afranselt. Ga u liever eens kammen en wasschen! treiterde de bazin, die weer op den molen stond.

Haar man was wijzer. Die begon aan het orgel te draaien. 't Paard binnen begon weer zijn ronde gang... En de agent dreef de vrouw weg.

Van achter een barak had Karel Proon alles afgeloerd. Maar hij zou nu maar een eind van dezen molen blijven.

Met twee kamaraden, Hendrik Balemans en Frans Dieriks, drentelde hij verder. Daar stond de cirk.

— Willen we er binnen gaan? vroeg Karel.

— Hebt gij centen? Ik niet, zei Hendrik Balemans.

— Zonder centen, hernam Karel. Kom maar!

Ze gingen achter de tent. Karel vond een plekje waar het zeil wat slap hing. Hij trok een haak uit den grond,

waaraan een koord van het doek bevestigd was. Zoo werd het zeil losser.

— We kunnen er onder kruipen, zei Karel Proon. Dan zijn we binnen.

— Durft ge?

— O, ja! Doe maar als ik...

En Karel schoot het eerst onder het zeil weg. De anderen volgden. Ze kwamen zoo onder de banken der toeschouwers.

— Er zitten hier toch geen ratten, sprak een vrouw die op een der banken zat. Ik voel iets kriebelen aan mijn voeten. Ja, er leeft daar wat...

— Och, wat ge nu denkt, zei haar man maar hij hoog zich toch, om eens te kijken wat er beneden roerde.

Hij zag het guitig gezicht van Karel Proon.

— Er zit daar een jongen, sprak de man verwonderd. Ha, ge wilt zeker een hoogere plaats hebben, dan van voren? vroeg hij aan Karel.

— Ja, knikte deze.

— Slimmen deugniet, zei de man, die lachte. Hier pak mijn hand, ik zal u helpen...

Hij heesch Karel omhoog.

— Er zijn er nog twee, fluisterde Karel.

— Zoo onder de banken kruipen om hooger te komen zitten, sprak de man. Hoe krijgen ze het in hun hoofd! Maar er is nog plaats.

En weldra zaten de drie makkers hoog en droog in

de cirk. Ze keken belangstellend naar al de kunsten en hoeren en lachten luid om den clown.

Hendrik Balemans en Frans Dieriks hadden eerbied voor hun vriend. Die kon kermis vieren zonder centen

Een half uur later verlieten ze met het volk de tent

— Wat nu? vroeg Karel.

— Daar staat een smoutebollenkraam, zei Hendrik Balemans. Durft ge wat weg pikken, Karel?

— Dat doe ik niet. Ik ben geen dief, antwoordde Proon beslist.

Dat hij op oneerlijke wijze in de cirk geraakt was, voelde hij niet. Maar bepaald stelen, weigerde hij.

De jongens zwierven verder...

— Daar is uw vader, zei Frans Dieriks tot Karel Proon. Hij is weer dronken.

Karel werd rood. En beschaamd keek hij een anderen kant uit. Zijn vader hing aan den arm van een buurman. En beiden waren dronken. Ze zwijmelden en zongen met schorre stem.

Karel Proon drong haastig door de menschen, als om zijn vader in dien toestand niet langer te moeten zien. Hij was plots droevig gestemd.

— Ik ga naar huis, zei hij tot zijn makkers.

— Nu al? 't Is nog zoo vroeg, sprak Hendrik

— Ik ga toch...

En Karel liep heen. Hij kon niet langer op de kermis blijven...

Karel Proon drentelde door de straten naar de straat waar hij woonde. De buurt was hier verlaten

De menschen waren naar de kermis. Hier en daar zat er een oude man of een vrouw op een stoel voor de deur.

Karel kwam thuis, een kleine, benepen woning. 't Was er toch zindelijk. Moeder deed haar best om alles netjes te houden.

— Al thuis? vroeg vrouw Proon die bleek en mager was.

— Ja, moeder. Kan ik u helpen?

— Ga om een beetje melk voor Wiesje.

Dat was 't kleinste zusje, het lag nog in de wieg.

Karel nam de kan en deed wat moeder vroeg. Dan zocht hij zijn broertjes Miel en Felix, die jonger waren dan hij. Hij hielp ze naar bed.

De avond was gevallen. Moeder had nog allerlei werk. En al was het kermis, toch zette ze zich toen aan 't stoelen matten. Ze moest zooveel mogelijk verdienen. Haar man kon veel geld als meubelmaker verdienen, maar hij werkte niet altijd. En veel van zijn loon bracht hij naar de herberg.

Karel hielp moeder. Dan ging hij nog even op straat. 't Was nu donker...

Eensklaps hoorde hij een zonderling geluid. 't Was of iemand uit de hoogte riep. Dat klonk geheimzinnig. Maar Karel schrok niet. Hij wist al wat het was. Op den hoogen St. Romboutstoren stond reeds de nacht-waker en ieder uur van den nacht blies hij op een trompet. Hij moest uitkijken of er geen brand was. Toer

kende men nog geen telefoon en brandsignalen zooals nu

— Raar toch zoo op dien toren moeten staan, dacht Karel. Ik zou dien vent daar wel eens boven willen zien, als hij op zijn trompet blaast en rond den toren gaat... Als ik maar eens boven kon geraken!

Hij zou het eens probeeren. Maar van avond had hij er geen lust toe... Hij peinsde weer aan vader. 't Zou wel nacht zijn als hij terug kwam.

— Karel! riep vrouw Proon.

— Ja, moeder, ik ben hier...

— We gaan slapen...

En wat later lag Karel op het zolderkamertje te bed. Hij sliep niet dadelijk. Waar zou vader nu zitten? Ergens in een herberg... En zeker aan 't roepen en zingen. Als er daarna maar niet gevochten werd. Vader was al eens thuis gebracht met een gat in zijn hoofd. Een andere dronkaard had hem met een pintglas geslagen. Toen was de politie geweest. En moeder had zich zoo geschaamd! De man, die vader geslagen had, moest toen twee weken in de gevangenis. Maar de rechter had ook gezegd, dat vader Proon zelf beschaamd moest zijn, zoo dronken geweest te zijn. Dat had in de gazet gestaan. Lies, die wat verder woonde en gaarne ruzie maakte, had het luid staan voorlezen bij geburen, toen moeder voor de deuren stoelen vlechte. 't Was om moeder te plagen... O, Karel werd nog kwaad als hij er aan dacht. Kon moeder het helpen dat vader dronk?

Karel had toen Lies woedend de gazet uit de hand getrokken en ze gescheurd.

Karel lag over dat alles te denken. O, dat vader toch veranderde! Hij beloofde soms aan moeder niet meer te drinken. Maar hij hield zijn woord niet.

Eindelijk viel Karel in slaap.

Plots werd hij wakker. Hij hoorde lawaai. Er bonste iemand op de deur.

Vader komt thuis, dacht Karel.

Hij sprong uit bed. Hij wilde open doen. Dan kon moeder blijven liggen. Maar toen Karel beneden kwam, stond moeder al aan de deur. Ze liet haar man binnen.

— O, zoo laat! zei ze treurig.

— Het gaat u niet aan. Ge moet niet zagen! bromde Proon. Ik kom thuis als ik wil...

— Hier... ik zal u helpen, hernam moeder geduldig.

Ze nam haar man bij de hand. Maar Proon werd nu kwaad.

— Laat me gerust, riep hij. Braad een stuk vleesch. ik wil eten...

— Ik heb geen vleesch...

— Ja wel... Ge wilt niet...

— Waarlijk, ik heb geen vleesch in huis...

— En ik moet vleesch hebben! En rap...

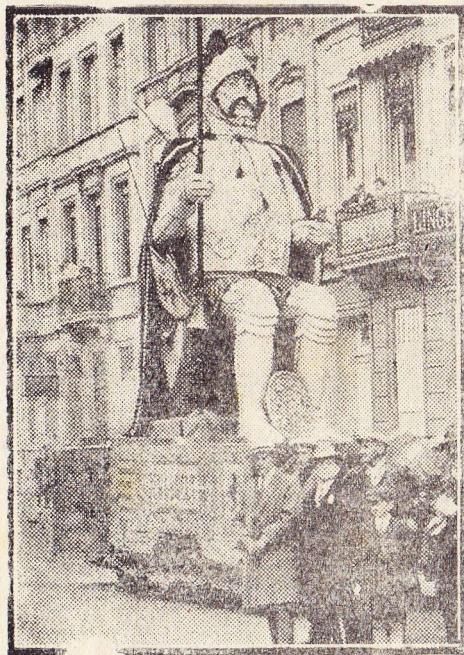
De dronkaard greep zijn vrouw bij den schouder en schudde haar.

— Ge doet me zeer! kloeg moeder.

— Ik zal u afranselen! Ik wil vleesch.

Karel stond bevend bij den trap. Maar nu sprong hij nader.

— Vader, smeekte hij, sla moeder niet!...

— Ha, gij nog hier, deugniet? Ge moest in uw bed liggen...

Karel kreeg een slag op 't hoofd...

— Moeder niet slaan! vroeg hij weer, half weenend.

— Ga naar boven, spark moeder tot haar jongen. Vader zal me niet slaan. Dat doet hij nooit. Ik zal vader eten geven.

Karel wachtte angstig op de trap... Maar moeder paaide vader en kreeg hem te bed. De man vroeg naar geen vleesch meer.

Karel lag weer te bed. Hij weende... Hij verborg zijn gezicht in het kussen. Moeder moest niet hooren dat hij schreide...

Lang lag hij te snikken. Maar dan viel hij toch weer in slaap.

's Morgens was hij vroeger op dan zijn vader. Hij hielp moeder bij het werk.

Pas tegen tien uur kwam Proon uit bed. Hij zei niets maar scheen toch beschaamd. Moeder verweet hem niets. Proon at en dan ging hij de straat op. Maar hij bleef in de buurt. In den namiddag hielp hij zijn vrouw aan de stoelen, al was het nog feest.

— Ga maar naar den ommegang kijken, zei hij tot Karel. En neem **Miel en Felix mee**.

De jongen zocht zijn kamaraden op. Nu was hij gerust. Vader bleef bij moeder.

En toen de stoet uitging vergat Karel de ellende thuis. Hij hield Miel en Felix bij zich en duwde ze door de menschen heen.

— Niet zoo drummen! bromde een vrouw.

— Kinderen moeten toch van voor staan, zei een man, die een beter hart had.

— Dan kunnen ze eer komen...

Maar Karel stond toch al gauw met zijn broertjes en vrienden op de eerste rij. Daar kwam de stoet. Vroolijk speelde de muziek. En dan kwamen de plezante groepen. Eerst de reus. Die was al over drie honderd jaar in den ommegang, had de meester op school verteld. Maar omdat hij zoo alleen door de straten stapte, had men hem een reuzin mee gegeven. En nu was er ook grootvaderreus. Omdat hij zoo oud was zat hij. En hij liet zich door zes zwarte paarden voorttrekken. Grootvader kon zijn hoofd draaien en keek hier links en rechts. De jongens schaterden het uit van pret. Maar er waren ook drie reuzekinderen. Ze staken toch boven de groote menschen uit.

— Dat zijn Mieke, Janneke en Klaaske, vertelde Karel aan Miel en Felix.

Toen kwam er een groot houten paard en er zaten vierruiters op den rug.

— 't Zijn de vier Heemskinderen, zei Karel.

Maar de kinderen werden nog vroolijker. Ze zagen eenige mannen, die een laken uitgespreid hielden. En met dat laken wipten ze een groote pop omhoog. Die pop had een koddig en dwaas gezicht. Ze viel telkens in het laken terug, maar ging opnieuw de hoogte in..

— Op-Signorken! riepen de menschen, want zoo beette de pop.

— Kijk, ze blijven daar met Op-Signorken staan, zei Frans Dieriks.

— We gaan Op-Signorken eens laten dansen voor dronken Neel! riep een der mannen van het laken.

— Ja, ja! schreeuwden de anderen.

In het huis waarbij ze nu waren, woonde een man die veel genever dronk. Ieder noemde hem «dronken Neel». 't Was de gewoonte Op-Signorken te laten springen vóór de woning van menschen die een slecht gedrag hadden. En dat gebeurde nu ook. Het volk joelde. Karel Proon was eenklaps bleek geworden.

— We gaan weg, zei hij tot zijn broertjes.

— Nog niet... ik wil zien! riep Felix.

— Neen... we hebben 't gezien...

— Maar laat ons mee loopen met Op-Signorken! drong ook Hendrik Balemans aan.

Doch Karel duwde zijn broertjes door het volk al schreide Felix.

— Ge moogt op den paardenmolen zitten,, zoo troostte Karel hem.

Hij had van moeder eenige centen gekregen. Zoo troonde hij zijn broertjes gemakkelijk mee. Maar in zijn hart was Karel bang. O, die mannen moesten met «Op-Signorken» ook eens vóór hun huis komen staan! Vader dronk eveneens. Wat zou moeder beschaamd zijn! Gelukkig kwam de ommegang niet lang daar. Maar als die mannen met hun laken toch eens omweg maakten? Neen, Karel was niet gerust.

Hij ging naar de markt, naar een anderen molen dan

gisteren. En hij liet Miel en Felix rijden. Zelf draaide Karel niet. Toen kocht hij voor zijn broertjes een smoutbol.

— Nu moeten we naar moeder, zei hij.

Karel wilde naar huis. O, als de mannen met Op-Signorken kwamen zou hij hun beletten vader te bespotten.

— Dat ze eens durven! mompelde Karel, dan sla ik er op. En ik rek hun laken aan stukken.

Toen Miel en Felix hun smoutebol opgesmuld hadden wilden ze terug naar de markt. Maar Karel trok hen mee. Zoo kwam hij in zijn buurt. Felix en Miel gingen spelen. Karel wachtte angstig. Hij hoorde muziek. De stoet was niet ver af. De ommegang moest door een naburige straat. Tot hier klonk het gejoel der menschen. Maar gelukkig het geluid stierf weg. Op Signorgen verscheen hier niet.

Karel ging in huis. Moeder waschte Wiesje.

— Waar is vader? vroeg Karel.

— Eens gaan wandelen...

Karel zei niets meer... Het speet hem dat vader uit was. Vader zou weer kameraden ontmoeten en naar de herberg verdwalen... Moeder vroeg of Karel wat hout wilde kappen. Dadelijk zette hij zich op het koertje aan 't werk. Eensklaps hoorde hij lawaai vóór de deur. Haastig ging hij zien. Zouden ze toch met Op-Signorken gekomen zijn? Lies, de geboortsvrouw, stond daar. Ze wierp een ouden, geblutsten ketel omhoog, die dan telkens met gedruisch op de steenen kletste.

— Ons «Op-Signorken», riep de feeks. En voor wie danst hij?

— Voor Proon! gilde een vrouw die er al een ruw uitzag als Lies.

— Ze moeten niet alleen bij dronken Neel blijven staan, hernam Lies. Er wonen er hier ook, die 's nachts binnen komen en lawaai maken.

't Bloed schoot Karel naar 't hoofd. Wat had Lies, die zich nooit flink waschte, wier huis zoo vuil lag, anderen te verwijten? Karel greep de ketel en smiet hem Lies tegen de beenen.

— Au, kreet de vrouw en ze wipte van pijn.

— Zeg nog eens iets van vader! schreeuwde Karel en hij hield Lies de vuist onder de neus.

— Ik zal de politie halen. Ai, mijn been! kloeg Lies.

— De jongen heeft gelijk, sprak een man. Ik zou ook geen kwaad van mijn vader willen hooren. En voort, gij babbelmolen! gebod hij tot Lies, ge zet al te dik wijs de straat in rep en roer. Ge hebt werk genoeg te eigen te beteren....

Lies hinkte heen. Maar ze stuurde niet om de politie. Ze was nu zelf bang. Moeder riep Karel in huis. De jongen vertelde alles.

— Bid voor vader, dat hij anders wordt, zei moeder treurig.

Maar vader was niet naar de herberg. Hij kwam vroeg thuis. Hij had zeker gehoord wat er voorgevallen was. Hij keek Karel vriendelijk aan.

— Uw vader zal niet meer drinken, zei hij.

Na het eten ging Karel nog eens de straat op. Lies zat weer vóór haar deur. 't Zou dus niet erg zijn met haar been. Ze zei niets. Karel zwierf naar de markt. Molens, kramen en tenten waren al verlicht. Karel keek hier en daar... Geld om te verteren had hij niet.

— Karel ! klonk het.

Een net gekleede jongen kwam naar hem toe, Karel kende hem wel. Dicht bij zijn straatje stond een groot huis, dat er wel verdwaaald leek tusschen de kleinere. En in dat groote huis woonde een rijke familie, die niet met de armere menschen sprak... Alleen een der zoontjes trachtte soms bij de kinderen der werklieden te zijn. Hij liep, als hij 't gedaan kon krijgen met hen mee. 't Was de jongen, die nu Karel aansprak. Hij heette George Vermeer.

— Karel, zei hij, ge gaat in de vacantie met uw kameraden zeker wel eens naar den buiten?

— O, ja...

— Hier is een frank. Mag ik dan eens mee?

— Ja, antwoordde Karel, blij met dien schat. Ik zal u roepen.

— Maar niet bij mij thuis... Wanneer gaat ge?

— Als ge wilt... Is het morgen goed?

— Ja... Ik zal na den noen naar u komen...

Een man trad nader en keek ontevreden. 't Was een knecht uit het rijke huis.

— Mijnheer George, ge moogt niet van me weglopen, zei hij in 't Fransch.

George antwoordde iets kwaads. Maar hij ging met den man mee.

— Flauw, als ge met een knecht moet uitgaan, dacht Karel. Die vent brengt George ook naar school... Maar George is een goede jongen.

En blij keek Karel naar den frank. Nu voelde hij zich rijk. Even later zat hij op den grootsten molen, op een paard dat op en neer ging... Dan trok de knaap in allerlei rare spiegels. In den eenen spiegel was hij lang en mager, in een anderen klein als een dwerg met een dik, rond buikje, Of hij zag zich met een hals van wel een halven meter lang.

Karel zag ook een levenden reus en naast hem een echten dwerg. Er stond in die barak een lantaarnpaal met een lichtje en daaraan stak de reus een sigaar aan. Karel dacht aan moeder. Hij kocht voor haar een peperkoek en stak dien in zijn zak. Maar hij vergat bij dat alles dat het tijd was om naar huis te gaan. O, die frank! En George Vermeer kon er zoo een weg geven. Die had er dus zeker veel in zijn zak. Zijn vader had een groote meubelfabriek. Mijnheer Vermeer was nooit dronken. En dat was wel een groot iets, om jaloeersch te zijn!

Karel zwierf voort. Hij kwam bij St. Romboutstoren. Uit het deurtje verscheen een man. Hij moest den torenwachter zijn. De man wipte een herberg binnen.

— Nu kan ik hem eens boven zien met zijn trompet, dacht Karel. Hij zal wel seffens weer keeren.

Karel keek snel rond. Vlug snelde hij binnen. Hij

ging de trappen van den toren op. Zijn hart bonsde. Dat was niet van 't klimmen. Zoo donker hier. Hij steeg hooger, altijd maar hooger. Soms moest hij zijn weg zoeken. Karel kwam aan de klokkenkamer... Daar hingen de klokken. Karel had ze al van dichtbij gezien, toen hij eens met Hendrik Balemans en zijn vader mee mocht. Salvator, Karel, Rombout, Maria, Lambertus en Maria-Magdalena waren de grootste klokken. Er was voor den toren een ploeg van acht luiders. Karel wist dat hij nog hooger moest. En ten laatste kwam hij aan den omgang. Hij keek naar beneden. Wat zag de markt er nu vreemd uit. Maar schoon toch met al die lichtjes van de kramen en molens. Karel hoorde gerucht. Vlug dook hij zich achter een kolom weg. Hij zag den torenwachter. Die keek nu ook naar beneden. Toch niet plezierig, zoo elken nacht hier boven te moeten staan. Maar Karel wist, dat de waker een kamertje had met een kacheltje.

— Toch beter in bed, peinsde Karel.

Hij schrok. Wat was dat? O, ja, de waker blies op zijn trompet... De wacht begon. De jongen had wel dichter bij willen gaan om beter te zien, maar hij durfde niet. Wat klonk die trompet nu luid.

Daarna sloeg de klok. Karel telde de slagen. Tien uren. Hij ontstelde. Zoo laat! Wat zou moeder ongerust zijn! Gauw naar huis. Maar de waker mocht hem niet bemerken. Hij trok in zijn kamertje. En de jongen sloop heen. Vlug de treden af. Wat waren er

veel. Eindelijk toch was Karel beneden. Maar het deurtje was gesloten. Karel wroette aan 't slot, zocht naar een sleutel. Maar het hielp niets. Hij zat gevangen. Hij kon niet weg! Wat nu! 't Schreien stond hem nader dan het lachen. Hij wroetelde weer aan de deur, maar deze bewoog zelfs niet. En Karel durfde den torenwachter niet roepen. Wachten! De man zou misschien nog wel eens naar de herberg gaan en de deur open laten. Traag kroop de tijd vooruit. Weer klonk de trompet. Elf uur... O, wat zou moeder denken? Ze kon niet in die ongerustheid blijven. Ze moest nu niet op vader wachten maar op haar jongen. Die gedachte was Karel onverdraaglijk. Karel keerde naar boven terug. En ginder hoog, hoestte hij, om te laten weten, dat er iemand was.. De waker hoorde het zeker niet. Karel hoestte luider. Daar kwam de waker..

— Is er hier iemand? vroeg hij.

— Ja, ik, antwoordde Karel met bevende stem.

De waker greep hem verschrikt vast.

— Een jongen, zei hij verbaasd. Hoe komt gij hier?

Stamelend bekende Karel de waarheid.

— Ik zou u naar de politie moeten brengen, sprak de wachter. 't Staat beneden geschreven, dat er geen jongens op den toren mogen. En dan komt ge nog s avonds laat als ge in uw bed moest liggen. Wie zijt gij?

Karel noemde zijn naam.

— O, van dien dronkaard! mompelde de waker.

Geen wonder, dat zijn kinderen bij avond op straat slenteren... Vooruit, gebod hij luider. En haal nog eens zulke streken uit.

De waker leidde Karel naar beneden. Wat was de knaap gauw thuis. Vader lag al te bed. Maar moeder zat nog op, erg ongerust.

— Waar hebt ge nu gezeten? vroeg ze.

Karel vertelde alles.

— Jongen, jongen, wat ge in uw hoofd haalt. Zorg toch, dat ge me geen verdriet aan doet, vermaande vrouw Proon.

— Neen, moeder...

Plots stak hij haar de peperkoek toe.

— Ik heb een frank gehad van George Vermeer, uit het rijke huis. Dit is voor u, moeder, zei Karel.

Vrouw Proon kuste haar zoon.

— Ja, wees altijd braaf, fluisterde ze. Ga nu gauw slapen...

III.

't Was vacantie en nu en dan trok George Vermeer met Karel, Hendrik en Frans mee buiten de stad. Dan sloop George uit het rijke huis weg.

Op een middag waren de jongens den weg naar Putte op. Ze hadden een langen namiddag voor zich. Karel dacht niet aan huis. 't Was er anders weer treurig. Vader hield zijn belofte niet. Hij kwam dikwijls dronken thuis.

Maar een kind vergeet die ellende nu en dan. En Karel sprong vroolijk over grachten en klom in een boom en was als altijd haantje vooruit.

— Willen we naar Heist op den Berg gaan? vroeg Hendrik Balemans. Ik heb er een tante wonen. Ze heeft een grooten hof. We zullen peren krijgen.

— Hoe ver is het nog? vroeg Karel.

— O, nog een uurtje denk ik...

't Was veel verder maar Hendrik wist het niet juist.

— Vooruit! kommandeerde Karel. We zullen rap door stappen.

— En te Heist gaan we dan op den berg. Ge kunt er ver zien. Er is daar een bosch. Ik ben er nog met vader en moeder geweest. 't Is er schoon!

Hendrik wekte het verlangen bij de anderen op om spoedig te Heist te zijn. Ze marcheerden dus flink door...

— En we zullen van tante mogen eten, blufte Hendrik. Brood en hesp... Ze slachten zelf een varken. Ze hebben zoo vleesch genoeg. En tante zal onze zakken vullen met peren. En oom zal ons op zijn kar terug voeren naar huis.

— Ge hadt het wel eer kunnen zeggen. We waren dan al te Heist geweest, meende Karel Proon.

— Ik heb er niet op gepeinsd. O, als we terug rijden wat geeft het dan, of we wat laat zijn. Oom heeft een rap paard.

Eensklaps hoorden de jongens groot lawaai achter zich. Ze keken tegelijk om. Een rijtuigje naderde. Het slingerde geweldig heen en weer.

— Dat paard is aan den loop! riep Frans Dieriks. Rap aan den kant of we worden overreden.

Ze vluchten op het veld... Uit het rijtuigje klonk gegil...

Plots sprong Karel Proon terug op de baan, recht naar het hollend paard. Hij greep het bij den teugel.

— Weg, weg! klonk een andere stem.

Maar Karel hield vol. Hij trachtte het paard tot stilstand te brengen. Van de andere zijde naderde een boer. Alles verliep vlug... De jongens zagen Karel vallen. Hij werd meegesleurd, dan op zij geworpen. Het paard stond stil. De boer had het in bedwang. Uit het rijtuig steeg een heer... George keek bevend toe. Hij was doodsbleek. Die heer was zijn vader...

— Papa heeft gehoord dat ik weg was en reed me achterna, om me terug te halen, dacht George.

Maar mijnheer Vermeer keek niet naar hem. Hij boog zich over Karel. Hendrik en Frans stonden er ook bij. Karel bloedde uit het hoofd. Hij lag roerloos met de oogen toe.

— Is hij dood? vroeg Hendrik Balemans weenend.

— Neen, zei mijnheer Vermeer. Hij is niet dood, maar erg gewond. Arme jongen. Hij wilde mij redden. We moeten hem gauw naar het hospitaal brengen. Maar ik durf met mijn paard niet meer rijden. Het is verschrokken van een anderen wagen...

— Ik zal mijn gerij halen, zei de boer.. Wil ik uw paard mee leiden? Mijn hoeve is dicht bij.

— Ja, doe dat... hernam de heer Vermeer.

Hij keek rond of er niet een huis nog op korteren afstand stond, maar de weg was hier eenzaam.

— Loop den boer achterna en vraag dat hij doeken mee brengt, zei de heer Vermeer tot de knapen.

Hendrik en Frans snelden heen. George bleef bedremmeld op het veld. Zijn vader zag hem.

— Ga dadelijk naar huis! beval hij. Ik kwam u halen... Vertrek te voet!

George gehoorzaamde. Hij keek zeer droevig. Hij had ook medelijden met Karel.

Frans en Hendrik keerden nog voor den boer terug met een emmer water en doeken. De heer Vermeer wiesch de wonden uit en verbond Karel. Dan kwam de boer met zijn kar. Hij had er een matras op gelegd. Met mijnheer Vermeer en de knapen heesch hij de armen Karel er op. De boer zette zich van voren. Mijnheer Vermeer nam plaats naast hem.

De jongens volgden te voet. De kar mocht niet vlug rijden. Het zou te veel schokken. En Karel lag maar stil... Soms kreunde hij even.

't Was een droevige terugkomst te Mechelen. Aan het gasthuis in de Keizerstraat hield het gerij stil.

— Nog niets zeggen aan de moeder van uw makker, vermaande mijnheer Vermeer tot Hendrik en Frans. Ik zal zelf gaan..

Karel werd op een baar binnen gedragen. Hendrik en Frans oogden hem na. O, als hun vriend toch maar genas!

— Wat is er gebeurd? vroegen eenige menschen die bleven staan.

Hendrik Balemans vertelde het. Hij was toch nog fier op Karel, die een hollend paard had willen tegenhouden.

Sommigen kenden Proon. Ze schudden 't hoofd. De boer was al terug gereden. Mijnheer Vermeer bleef

wel een half uur binnen. Toen hij het gasthuis verliet vroeg Hendrik haastig:

— O, mijnheer wat zegt de dokter van Karel?

— Dat hij ernstig gewond is aan het hoofd. maar ook aan den schouder. Hij heeft een slag van het wiel gekregen.

— Maar hij zal toch genezen! kreet Frans Dieriks angstig.

— Bid God voor uw vriendje. Zijn toestand is gevaarlijk... Arme, dappere jongen!

Mijnheer Vermeer ging naar Proon's huis. Lies, de buurvrouw, bemerkte het en stond al nieuwsgierig aan de deur.

— Die deugniet van Proon zal weer een leelijke streek uitgehaald hebben, waarover mijnheer Vermeer komt klagen! beweerde ze.

't Was voor mijnheer Vermeer een moeilijke boodschap.

— Is er iets met mijn man gebeurd? vroeg vrouw Proon bevend.

— Neen, met uw man niet. Maar uw Kareltje is niet wel... We hopen, dat hij spoedig beter zal zijn... Hij is gewond...

— O, mijnheer, is Karel verongelukt? Is hij dood? stamelde moeder.

— Neen, neen... Hij ligt in het gasthuis... de dokter heeft hem verbonden...

— O, dan moet ik naar mijn jongen toe!

— Ja, ik zal er u brengen...

— Maar hij is toch niet dood?

— Neen, vrouwtje, geloof me...

— Wat is er met hem gebeurd?

Mijnheer Vermeer vertelde het in eenige woorden.

— Hij is een dapper manneke, vervolgde hij dan. Maar hij kon dat paard niet bedwingen. Ik zal u dadelijk met een rijtuig afhalen en naar het gasthuis brengen. Waar werkt uw man? Ik zal hem verwittigen.

— Mijn man werkt niet...

— Waar is hij dan?

— Ik weet het niet... Zoek hem maar niet... Ocn. mijnheer ik kan wel te voet gaan... Ik heb geen geduld om te wachten. Mijn arme Karel!

Moeder barstte in tranen uit.

— Wel, dan zullen we te voet gaan, hernam mijnheer Vermeer. 't Is niet ver. Blijf kalm.

Moeder sloeg een doek om. Ze nam Wiesje op haar arm. En met mijnheer Vermeer ging ze heen. Lies keek haast haar oogen uit.

— Die deugniet zal al in het politiebureau zitten zei ze tot een buurvrouw. Hij heeft voorzeker gestolen.

Mijnheer Vermeer hoorde dit niet. Vlug leidde hij vrouw Proon mee. Ze kwamen in het gasthuis... Bevend trad moeder in een kamer. En daar zag ze haar Karel, het hoofd met een witten doek omwonden. Schreiend boog ze zich over hem.

Kareltje, mijn lief Kareltje! snikte ze.

Maar de jongen antwoordde of keek niet. Hij was nog bewusteloos.

Vader Proon zat in een herberg op Neckerspoel. Hij was weer bij drank. Een man trad binnen en riep uit:

— 'k Peinsde het wel, dat hij hier zou zitten.

Nijdig keek hij Proon aan.

— Wat moet ge van mij hebben? vroeg deze

— Ge zit hier te drinken en uw jongen is naar 't gasthuis gedaan... Hij heeft een ongeluk gehad.

— Mijn jongen... een ongeluk? brabbelde Proon.

— Ja, uw Karel... Hij heeft op den weg van Putte een hollend paard willen tegen houden en werd mee gesleurd. Ze hebben hem naar hier gebracht. Hij moet leelijk gesteld zijn. Uw vrouw is er al bij...

't Gebeurde scheen Proon nu toch duidelijker te worden... En hij begon te schreien.

— Mijn Karel verongelukt! kloeg hij. O, ik moet naar het gasthuis.

Hij zwijmelde er heen. Maar de portier liet hem niet binnen.

— Ge zijt dronken, zei hij. Ga naar huis.

— Ik wil bij mijn jongen. Ge moogt me dat niet verbieden! schreeuwde Proon.

— Zóó bij uw jongen komen? Ge moest weg kruipen van schaamte.

De portier hield het hek toe. En toen kwam er een politieagent, die Proon gebod te vertrekken.

— Ik moet bij Karel zijn. Hij is verongelukt! riep de vader.

— Dronkaards mogen niet binnen... Ga naar huis.

Proon wilde nog niet. Toen leidde de agent hem mee. Proon verzette zich. Een tweede agent daagde op. En Proon werd naar het politiebureau geleid en opgesloten.

Moeder kon niet lang bij Karel blijven. Vooreerst moest het zeer stil zijn bij haar jongen. En Felix en Miel zouden thuis komen. Ze hadden ergens op siraat gespeeld.

De gebeurtenis was nu in de buurt bekend. En ieder vroeg aan vrouw Proon nieuws over Karel. Maar Lies bleef beschaamd in haar huis. 's Avonds kwam vader. De commissaris had hem laten gaan, uit deernis met zijn vrouw en Karel. Maar Proon had harde woorden moeten hooren.

— Weet ge het van Karel? vroeg zijn vrouw

— Ja... Hoe is het met hem?

— Hij is erg gekwetst. De dokter kan nog niets zeggen... O, voorzeker zal Kareltje sterven...

— Neen, neen...

Proon was nog niet geheel nuchter. Hij sloep toch als beschaamd naar bed.

Den volgende morgen werden de ouders naar het gasthuis geroepen 't Was erg met Karel...

Een buurvrouw zou op de andere kinderen letten. Weenend stapte moeder naast vader mee... Aan het gasthuis stonden Hendrik en Frans. Ze zouden zog

gaarne eens bij Karel gegaan zijn. Maar ze durfden het niet vragen. Karel was nu bij bewustzijn.

— Moeder! kreet hij, en hij strekte zijn armen uit. Schreiend zank vrouw Proon vóór zijn bedje neer.

— O, mijn jongen, mijn brave, brave jongen! snikte ze. Ge moogt niet sterven.

— Vader... fluisterde Karel.

Proon boog zich over zijn kind.

— Vader... zult ge nooit meer drinken... o, toe nooit meer, zei Karel zacht.

Proon barstte in tranen uit.

— Neen, nooit zal ik meer drinken, beloofde hij. Karel, ik zweer het u. Nooit meer... Ik ben zoo slecht geweest...

— Neen, vader, neen... maar de drank...

De knaap hijgde. Het spreken viel hem lastig. Hij streelde moeders wang. En hij keek nu naar moeder, dan naar vader...

— Zeg Miel goeden dag... en Felix... en Frans en Hendrik... en George... prevelde hij.

Toen zank hij dieper in 't kussen. Zijn oogen vielen dicht... Kareltje scheen in te slapen...

Vader en moeder bleven uren zitten. Mijnheer Vermeer kwam ook eens zien...

Na den middag keerde de dokter terug. Lang onderzocht hij den gewonde.

— Ik krijg weer hoop, zei hij toen.

— O, mijnheer, zal mijn jongen genezen? vroeg moeder.

— Hij is beter dan vanmorgen, hernam de dokter. Ja, ik heb hoop... Houd moed... Maar ga nu naar huis. Er moet hier volkomen rust zijn.

— Dokter, laat mij blijven! smeekte vrouw Proon. Ik zal mij niet verroeren.

— Neen, als we Karel redden, moet het hier zeer stil zijn. Volg nu mijn raad. De zusters zullen immers uw jongen goed verzorgen. En van avond komt ge weer eens hooren.

Proon leidde zijn vrouw mee. En Hendrik en Frans daar buiten waren blij te hooren dat er weer hoop was. Uit het straatje zag men een toren boven de daken rijzen en velen gingen daar in de kerk voor Karel Proon bidden.

Karel genas. Hij bleef wel drie weken in het gasthuis. Maar flink hersteld keerde hij weer naar huis. Dat was een blijde dag. Mijnheer Vermeer was er ook. En hij had een mand koeken laten brengen. De kuren en Hendrik en Frans moesten mee eten. Lies durfde zich echter niet vertoonen...

Mijnheer Vermeer had in die dagen ook veel nagedacht. Hij had nu ondervonden, dat er bij arme menschen schoone gevoelens konden zijn. En hij wilde de familie Proon helpen. Vader kwam bij hem in dienst. Mijnheer zou hem steunen om den drank te mijden... En de kinderen mochten dikwijls met George in den grooten hof spelen. Mijnheer gaf ze ook boeken. Hij voelde nu, dat hij niet met verachting op volkskin-

deren moest neer zien. Maar het was plicht mee te werken, om hen meer en beter ontspanning te geven dan alleen de straat.

Vader Proon hield woord. Als hij lust kreeg naar drank, dacht hij aan dien namiddag, toen hij gevangen zat, terwijl zijn dappere jongen zoo leed... En dan bleef hij zijn belofte getrouw.

Door zijn ziekte en zijn roerende bede had Karel een groote overwinning behaald. Hij leefde nu in een gelukkig gezin. Karel mocht lang naar school en later kwam hij bij mijnheer Vermeer op het kantoor. O, toen was moeder gelukkig en fier.

EINDE.